

**ความสำเร็จในการบังคับใช้กฎหมาย : กรณีศึกษา การอนุญาตประกอบกิจการ
สถานประกอบการจำหน่ายอาหารและสะสมอาหาร ในเทศบาลที่ได้รับรางวัลดีเด่น
เขตบริการสุขภาพที่ 5 จังหวัดสุพรรณบุรี**

วิไลวรรณ มาเจริญทรัพย์* อโนทัย พูลสวัสดิ์**
วรวิฑูรย์ อัครพรวิฑูรย์** ศิริลักษณ์ ฤทธิไธสง**

บทคัดย่อ

โครงการนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสำเร็จในการบังคับใช้กฎหมาย แนวทางการดำเนินงานของภาคีเครือข่ายเรื่องการอนุญาตประกอบกิจการสถานประกอบการจำหน่ายและสะสมอาหาร และเป็นต้นแบบในการบังคับใช้กฎหมายให้กับเทศบาลอื่นๆ วิธีการศึกษาใช้การสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่สาธารณสุข และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการบังคับใช้กฎหมายเขตพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดสุพรรณบุรี จำนวนทั้งสิ้น 5 ราย

ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยความสำเร็จของการอนุญาตธุรกิจประกอบกิจการจำหน่ายและสะสมอาหาร ของเทศบาล ได้แก่ ผู้บริหารมีผู้นำองค์กรที่มีวิสัยทัศน์กว้างไกล มีประสิทธิภาพการบริหาร มุ่งมั่นพัฒนาตนเอง องค์กรและเจ้าหน้าที่ที่มีความรู้และเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของตนเอง มีจิตสาธารณะ ความสามัคคีร่วมแรงร่วมใจในการทำงานเพื่อพัฒนาเทศบาลของตน จนเกิดเป็นภาคีเครือข่ายที่เข้มแข็ง นอกจากนี้ยังมีการให้ความรู้ในเรื่องกฎหมายแก่ประชาชนที่เข้าใจง่าย พร้อมกับเปิดโอกาสให้ประชาชนได้แสดงความคิดเห็น และมีการขับเคลื่อนการบังคับใช้กฎหมายจากประชาชนด้วยกันเอง

โครงการนี้มีข้อเสนอแนะคือหน่วยงานด้านกฎหมายควรมีการผลักดันนโยบายและการบังคับใช้กฎหมายจากส่วนกลางไปสู่ท้องถิ่น กระตุ้นให้แต่ละท้องถิ่นดำเนินงานไปในแนวทางเดียวกัน และมีการประเมินซ้ำภายหลังการให้ความรู้ไปแล้วและเผยแพร่โครงการดังกล่าวลงสู่เทศบาลในจังหวัดต่างๆ เพื่อการพัฒนาขับเคลื่อน ไปพร้อมกันทั้งประเทศ นำสู่เทศบาลน่าอยู่ระดับอาเซียน

คำสำคัญ: ความสำเร็จในการบังคับใช้กฎหมาย การอนุญาตประกอบกิจการสถานประกอบการ
จำหน่ายอาหารและสะสมอาหาร เทศบาลเมืองสุพรรณบุรี เขตบริการสุขภาพที่ 5

* นักวิชาการสาธารณสุข ศูนย์บริหารกฎหมายสาธารณสุข กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข

** วท.ม. (สาธารณสุขศาสตร์) วิชาเอกบริหารกฎหมายการแพทย์และสาธารณสุข

The success of law enforcement: a study of issuing licensing operation for food establishments in outstanding municipalities, Health Services District Area 5, Suphanburi Province

Wilaiwan Machareonsup* Anothai Poolsawad**

Waratthakarn Aussawapronwiput** Sirilak Ritthaisong **

Abstract

This project aims to study law enforcement success; guidelines for networking of authorized agencies in the implementation of issuing licensing business operation for food establishments; and being a role model for other municipalities in law enforcement. The study used in-depth interview with 5 health officials and those who were involved in law enforcement, in outstanding municipalities, Health Services District Area 5, in Suphanburi Province

Results indicated that the success factors of issuing licensing for business operations and distribution of food, are having visionary municipal leaders, effective management, self-determination, organization and personnel with knowledge and understanding of the role and responsibilities, being altruistic, having unify efforts for their municipalities and leading to strong networking. Moreover, educating the public about the law by making it simple to understand, with open-minded for public opinions and leading to community driven law enforcement by the people themselves.

Recommendation is that law enforcement agencies should advocate for legal policy and enforcement from central administration to local administration. Stimulating each local administration to work toward in the same direction and subsequently re-assess the knowledge and dissemination of such programs to other municipalities in the province, in order to move all the municipalities in the country to Asean level healthy municipality.

Keywords: success factors of law enforcement, issuing licensing for food establishments and food distribution, Muang Suphanburi Municipality, Health Services District Area 5

*Officials at center of Public Health Law, Health department, Ministry of Public Health

** MSc. (Public Health) at Faculty of Public Health, Mahidol University

บทนำ

พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 เป็นกฎหมายที่มอบอำนาจหน้าที่ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อคุ้มครองประชาชนให้อยู่ใน สภาวะความเป็นอยู่ที่เหมาะสมกับการดำรงชีพ อันเนื่องมาจากผลกระทบเกี่ยวกับการจัดการสิ่งปฏิกูลมูลฝอย สุขลักษณะของอาคาร เหนือราคาถุ การเลี้ยงหรือปล่อยสัตว์ การประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ การประกอบกิจการตลาด การประกอบกิจการสถานที่จำหน่ายอาหารหรือสถานที่เสสมอาหาร การจำหน่ายสินค้าในที่หรือทาง สาธารณะ ในเขตพื้นที่ของแต่ละท้องถิ่น ทั้งนี้ โดยมีการสนับสนุนทางด้านวิชาการและเทคโนโลยีจาก เจ้าหน้าที่สาธารณสุขในส่วนราชการต่างๆ ทั้งระดับท้องถิ่นส่วนกลาง และส่วนภูมิภาค ในการตรา ข้อบัญญัติท้องถิ่น และการออกคำสั่งทางปกครองของ เจ้าพนักงานท้องถิ่น

นอกจากนั้นยังมีคณะกรรมการสาธารณสุข เป็นองค์กรหลักที่มีบทบาทในการให้คำแนะนำ แก่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขในการกำหนดนโยบายแผนงานและมาตรการเกี่ยวกับการ สาธารณสุข การใช้กฎหมายแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยคณะกรรมการคณะนี้มีอธิบดีกรม อนามัย เป็นกรรมการและเลขานุการของคณะกรรมการ กรมอนามัยจึงมีบทบาทสำคัญทั้งในฐานะ เป็นกรมวิชาการและในการเป็นหน่วยงานธุรการของคณะกรรมการสาธารณสุข นอกจากนี้ ยัง กำหนดให้ผู้รับคำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่นสามารถอุทธรณ์คำสั่งต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวง สาธารณสุขได้อีกด้วย ทำให้กรมอนามัยจึงมีอีกบทบาทหนึ่งคือการรวบรวมข้อเท็จจริง พร้อมเสนอ ความเห็นเพื่อประกอบการวินิจฉัยคำอุทธรณ์ของรัฐมนตรีอีกด้วย

ซึ่งจากตัวอย่าง การดำเนินงานเกี่ยวกับการอนุญาตประกอบกิจการที่ผ่านมาประสบปัญหา ข้อร้องเรียนเกี่ยวกับการบริการ การจัดการ การให้อำนาจเอกชนเข้ามาผูกขาด การควบคุมราคา ค่าบริการ อย่างไรก็ตามถึงแม้จะมีกฎหมายที่ดีบังคับใช้ แต่ยังพบเห็นร้านอาหาร แผงลอย ตลาดสด หรือสถานประกอบการบางแห่ง ยังคงมีสภาพที่เป็นปัญหาอยู่เสมอ นั่นอาจเป็นเพราะการปฏิบัติตาม กฎหมายยังไม่ครบถ้วนและจริงจัง ผู้ประกอบการบางคนยังฝ่าฝืน บางคนไม่ทราบว่ากฎหมายนี้ เจ้าพนักงานส่วนหนึ่งชอบอ้างว่ามีภารกิจมากจนดูแลไม่ทั่วถึง ผู้ประกอบการหากไม่ขออนุญาตก็ ผิดกฎหมาย เจ้าพนักงานปล่อยปละละเลย โดยไม่มีเหตุสมควรก็มีความผิด ประชาชนก็เดือดร้อน จากกิจการที่ไม่ถูกต้องตามกฎหมาย ดังนั้นสิ่งที่ควรจะดำเนินการร่วมกันคือ ผู้ประกอบการ ภาครัฐ เอกชน ความสำเร็จในการบังคับใช้กฎหมาย เจ้าหน้าที่ควรให้คำแนะนำการปฏิบัติให้ ถูกต้อง ส่วนประชาชนทั่วไปก็ต้องช่วยกันสอดส่องดูแล

จากการศึกษารวบรวมข้อมูล พบว่าในเขตบริการสุขภาพที่ 5 มีการจัดการเรื่องการ อนุญาตประกอบกิจการที่เหมาะสม เช่น กิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ สถานประกอบการ จำหน่ายและเสสมอาหาร สถานที่จำหน่ายสินค้าในที่หรือทางสาธารณะ และสถานประกอบการแต่ง ผمم เสริมสวย นำมาซึ่งการเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับหน่วยงานอื่นๆ ผู้จัดทำจึงมีความสนใจทำ โครงการ “ ความสำเร็จในการบังคับใช้กฎหมาย : กรณีศึกษา การอนุญาตประกอบกิจการในเขต บริการสุขภาพที่ 5 (ท้องถิ่นต้นแบบ) ” เพื่อเป็นแบบอย่างให้กับหน่วยงานอื่นๆได้ศึกษาและนำไป พัฒนาในเรื่องการบังคับใช้กฎหมายในหน่วยงานของตนต่อไป

โดยประเด็นที่ผู้จัดทำสนใจ คือ การอนุญาตประกอบกิจการสถานประกอบการจำหน่ายและสะสมอาหารเนื่องจากอาหารเป็นส่วนหนึ่งของปัจจัย 4 ที่มีความสำคัญในการดำรงชีวิต หากมีการจัดการและควบคุมที่ดีสามารถนำมาซึ่งภาวะสุขภาพที่ดีแก่ผู้บริโภค ในทางกลับกันหากขาดการควบคุมและการจัดการที่ดี ก็จะส่งผลอันตรายต่อภาวะสุขภาพของผู้บริโภค เช่น โรคเกี่ยวกับระบบทางเดินอาหาร โรคมะเร็ง เป็นต้น โดยมีสำนักงานกฎหมายของกรมอนามัยเขตเป็นผู้ให้คำปรึกษา ได้วางแผนการส่งเสริมสนับสนุนการดำเนินงานและ ประสานงานความร่วมมือระหว่างส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ องค์กรเอกชน ประชาชนและสถาบันต่างๆ ในด้านการดำเนินงานทั้งในระดับท้องถิ่น ระดับชาติ และระดับนานาชาติ เพื่อที่จะรักษาและดำรงไว้ซึ่งความสงบเรียบร้อยรวมทั้งให้ประชาชนชาวไทยได้ตระหนักถึงความสำคัญของการมีกฎหมายพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535

วัตถุประสงค์การศึกษา

1. ศึกษาข้อมูลพื้นฐานของเทศบาลเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี
2. วิเคราะห์ปัจจัยที่นำไปสู่ความสำเร็จในการบังคับใช้กฎหมาย และแนวทางการดำเนินงานของภาคีเครือข่ายเรื่องการอนุญาตประกอบกิจการสถานประกอบการจำหน่ายและสะสมอาหาร
3. ถอดบทเรียน เพื่อเป็นต้นแบบในการบังคับใช้กฎหมาย และ การสร้างความเข้มแข็งของภาคีเครือข่าย ในการพัฒนา เทศบาลอื่นๆ

วิธีการศึกษา

การศึกษานี้ใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ ซึ่ง แบ่งออกเป็น 2 ขั้นตอน

1. การทบทวนเอกสาร โดยมุ่งศึกษาข้อมูลพื้นฐานของเทศบาลที่ได้รับรางวัลดีเด่นในเขตบริการสุขภาพที่ 5 จังหวัดสุพรรณบุรี
2. การลงพื้นที่สำรวจและการสัมภาษณ์เชิงลึก

กลุ่มเป้าหมาย

1. เทศบาลที่ได้รับรางวัลดีเด่นในเขตบริการสุขภาพที่ 5 จังหวัดสุพรรณบุรี
2. นายกเทศมนตรี ผู้อำนวยการ
3. ประชาชนในท้องถิ่นเขตเทศบาลที่ได้รับรางวัลดีเด่น

ขั้นตอนการดำเนินงาน

1. รวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับองค์กรท้องถิ่นที่ได้รับรางวัลจากเอกสารและจัดทำโครงการเพื่อขออนุมัติ
2. ประชุมกลุ่ม เพื่อกำหนดแนวทางและคำถามในการสัมภาษณ์
3. ประสานงานหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

4. ลงพื้นที่เพื่อเก็บข้อมูล
5. ดำเนินการสัมภาษณ์เชิงลึก
6. วิเคราะห์ผลการสัมภาษณ์ สรุปปัญหา และข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหา
7. นำเสนอโครงการ

ผลการวิเคราะห์

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป ข้อมูลของเทศบาลเมืองสุพรรณบุรี

เทศบาลเมืองสุพรรณบุรีเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จัดตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 10 ธันวาคม พ.ศ. 2478 โดยพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งเทศบาลเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี พ.ศ. 2478 ซึ่งออกตามความในมาตรา 42 แห่งพระราชบัญญัติจัดระเบียบเทศบาล พ.ศ. 2476 ตั้งแต่จัดตั้งมาจนถึงปัจจุบันได้มีการเปลี่ยนแปลงเขตเทศบาล จำนวน 2 ครั้ง ครั้งที่ 1 ได้มีการขยายเทศบาลเมื่อ พ.ศ. 2498 และครั้งที่ 2 ได้มีการขยายเทศบาลเมื่อ พ.ศ. 2509 ปัจจุบันเทศบาลมีพื้นที่ประมาณ 9,013 ตารางกิโลเมตร มีประชากรตามหลักฐานทะเบียนราษฎรประมาณ 27,000 คน เทศบาลเมืองสุพรรณบุรีประกอบด้วยสภาเทศบาล (ทำหน้าที่สภานิติบัญญัติและนายกเทศมนตรี ทำหน้าที่ฝ่ายบริหาร) โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. สภาเทศบาลประกอบด้วยสมาชิกสภาเทศบาลจำนวน 18 คน โดยมาจากการเลือกตั้งของประชาชนในเขตเทศบาลตามกำหนดว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น มีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละ 4 ปี สภาเทศบาลมีหน้าที่ออกกฎหมายท้องถิ่นที่เรียกว่าเทศบัญญัติ ซึ่งเป็นกฎหมายที่ใช้ในเขตเทศบาล และมีหน้าที่ควบคุมกิจการงานของนายกเทศมนตรี สมาชิกสภาเทศบาลทั้งหมดจะทำการคัดเลือกสมาชิกสภาเทศบาลด้วยตนเอง เพื่อให้ทำหน้าที่เป็นประธานสภาเทศบาลหนึ่งคนและเป็นรองประธานสภาเทศบาลอีกหนึ่งคน
2. นายกเทศมนตรีเป็นผู้บริหารราชการของเทศบาล มาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชน ตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้ง สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น มีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละ 4 ปี

นายกเทศมนตรีมีอำนาจแต่งตั้งบุคคลซึ่งมิใช่สมาชิกสภาเทศบาล เป็นรองนายกเทศมนตรี เพื่อช่วยเหลือในการบริหารราชการเทศบาลได้ไม่เกิน สามคน และอาจแต่งตั้งบุคคลเป็นที่ปรึกษาและเลขานุการนายกเทศมนตรีได้ไม่เกิน สามคน นายกเทศมนตรีจะเป็นผู้กำหนดนโยบายและรับผิดชอบในการบริหารราชการของเทศบาลโดยมีเจ้าหน้าที่ประจำ เรียกว่า พนักงานเทศบาลลูกจ้าง และพนักงานจ้างเป็นเจ้าหน้าที่ที่จะปฏิบัติงานให้เป็นไปตามนโยบายของนายกเทศมนตรี ซึ่งในส่วน of เจ้าหน้าที่ฝ่ายประจักษ์นั้น มีปลัดเทศบาลเป็นหัวหน้า มีรองปลัดเทศบาลและหัวหน้าส่วนราชการต่างๆ เป็นผู้ช่วยเหลือเพื่อดูแลการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ฝ่ายประจำ

ข้อมูลทั่วไปการออกใบอนุญาตสถานประกอบการจำหน่ายและสะสมอาหาร
หนังสือรับรองการแจ้ง

	สะสมอาหาร	179 แห่ง
	จำหน่ายอาหาร	6,359 แห่ง
ใบอนุญาต		
	สะสมอาหาร	16 แห่ง
	จำหน่ายอาหาร	24 แห่ง
จำนวนเงินที่มาชำระค่าธรรมเนียมรายปี		
หนังสือรับรองการแจ้ง		
	สะสมอาหาร	58,400 บาท (คิดเป็นร้อยละ 100)
	จำหน่ายอาหาร	70,200 บาท (คิดเป็นร้อยละ 100)
ใบอนุญาต		
	สะสมอาหาร	39,500 บาท (คิดเป็นร้อยละ 100)
	จำหน่ายอาหาร	69,000 บาท (คิดเป็นร้อยละ 100)

ส่วนที่ 2 ปัจจัยการบริหารองค์กร

ปัจจุบันเทศบาลเมืองสุพรรณบุรีได้แบ่งส่วนราชการเพื่อปฏิบัติงานให้เป็นไปตามอำนาจหน้าที่ของเทศบาลออกเป็น 8 ส่วน ดังนี้

1. สำนักปลัดเทศบาล
2. กองคลัง
3. กองช่าง
4. กองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม
5. กองวิชาการและแผนงาน
6. กองการศึกษา
7. กองสวัสดิการสังคม
8. หน่วยงานตรวจสอบภายใน

จากส่วนราชการทั้ง 8 ส่วน ดังกล่าว ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องกับการขอและออกใบอนุญาต คือ กองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม ซึ่งภารกิจหน้าที่ของกองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม มีหน้าที่ในด้านการส่งเสริมสุขภาพ การป้องกันโรคติดต่อ การรักษาพยาบาลและการฟื้นฟูสุขภาพอนามัยของประชาชน รวมทั้งการจัดการด้านสุขภาพสิ่งแวดล้อมและการให้บริการด้านสาธารณสุข

บทบาทอำนาจหน้าที่ของเทศบาล มีกำหนดไว้ในกฎหมายหลายฉบับ เช่น พ.ร.บ.เทศบาล พ.ศ. 2496 พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542

จากการลงพื้นที่เทศบาลเมืองสุพรรณบุรี ทำให้คณะผู้ทำงานได้ข้อมูลในด้านต่างๆ เช่น แนวคิดของผู้นำ โครงสร้างขององค์กร วิสัยทัศน์ขององค์กร ตลอดจนกลยุทธ์การดำเนินงานเกี่ยวกับ

การขอและออกใบอนุญาตเพื่อประกอบกิจการจำหน่ายและสะสมอาหาร ซึ่งนำมาสู่การวิเคราะห์ เชื่อมโยงกับหลักฐานเชิงประจักษ์ที่มีอยู่ทำให้ทราบว่าองค์กรดังกล่าว (เทศบาลเมืองสุพรรณบุรี) มี จุดแข็ง จุดอ่อนอย่างไร นอกจากนี้ในการดำเนินงานในด้านต่างๆย่อมก่อให้เกิดผลดีและผลเสีย หาก เกิดผลดีก็จะทำให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างราบรื่น สามารถพัฒนาต่อยอดให้เกิดผลดียิ่งขึ้นกว่าเดิม แต่ถ้าหากเกิดผลเสียหรือผลกระทบต่างๆ องค์กรก็จะต้องนำมาวิเคราะห์หารากเหง้าของปัญหา เพื่อ จะนำมาซึ่งแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น แต่ทั้งนี้ทั้งนั้นต้องให้เหมาะสมกับบริบทของ แต่ละองค์กร เพราะแต่ละองค์กรจะมีองค์ประกอบที่แตกต่างกัน ซึ่งองค์ประกอบขององค์กร ประกอบด้วย

1. ด้านวัตถุประสงค์หรือจุดมุ่งหมาย ในการก่อตั้งองค์การขึ้นมา เพื่อเป็นแนวทางในการ ปฏิบัติกิจกรรม
2. ด้านโครงสร้างการจัดแบ่งหน่วยงานภายใน โดยอาศัยหลักการกำหนดอำนาจหน้าที่ การ แบ่งงานกันทำตามความชำนาญเฉพาะอย่าง และการบังคับบัญชาตามลำดับชั้น อันจะเป็น หนทางนำไปสู่การร่วมมือประสานงานเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์
3. กระบวนการปฏิบัติงาน หมายถึง แบบอย่างหรือวิธีปฏิบัติกิจกรรมหรืองานที่กำหนดขึ้น ไว้อย่างมีแบบแผน เพื่อให้ทุกคนในองค์การใช้เป็นหลักในการปฏิบัติงาน
4. บุคคล องค์การต้องประกอบด้วยกลุ่มบุคคลที่เป็นสมาชิก โดยกำหนดหน้าที่ตามภารกิจที่ ได้รับมอบหมายภายใต้โครงสร้างที่จัดตามกระบวนการปฏิบัติงานที่กำหนดไว้ให้สำเร็จตาม วัตถุประสงค์

ดังนั้น การจะได้มาซึ่งความสำเร็จอย่างใดอย่างหนึ่ง องค์ประกอบต่างๆ จะต้อง ประสานกันอย่างลงตัว อย่างเช่นองค์กรของเทศบาลเมืองสุพรรณบุรี ซึ่งคณะผู้จัดทำได้นำหลักการ ของ SWOT analysis และ 7S Framework มาเป็นส่วนหนึ่งของการวิเคราะห์ ดังนี้

จากการรวบรวมข้อมูลขององค์กรและนำมาวิเคราะห์ SWOT Analysis และจากหลักฐาน เชิงประจักษ์ พบว่า เทศบาลเมืองสุพรรณบุรี มีการจัดการองค์กรลักษณะดังนี้

จุดแข็งหรือข้อได้เปรียบ (Strength)

1. ผู้นำองค์กรมีวิสัยทัศน์กว้างไกล
2. จิตสาธารณะ แต่ละองค์กรและบุคคลรู้บทบาทหน้าที่ของตนเอง
3. มีการบริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพ
4. แต่ละองค์กรมีความสามัคคี ร่วมแรงร่วมใจในการทำงานจนเกิดเป็นภาคีเครือข่ายที่ เข้มแข็ง

จุดอ่อนหรือข้อเสียเปรียบ (Weaknesses)

1. ขาดทรัพยากรบุคคลที่มีความรู้
2. เจ้าหน้าที่ของเทศบาลขาดความรู้เกี่ยวกับกฎหมาย

โอกาสที่จะดำเนินการได้ (Opportunities)

1. เครือข่ายมีศักยภาพทำให้งานสำเร็จง่ายขึ้น

2. ได้รับการสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการตรวจสอบสุขภาพผู้ประกอบการ
3. แผนพัฒนาในการลดค่าธรรมเนียม
4. บุคลากรได้รับการอบรมและพัฒนาความรู้อย่างต่อเนื่อง

อุปสรรค ข้อจำกัด หรือปัจจัยที่คุกคามการดำเนินงานขององค์กร (Threats)

1. การไม่ได้รับความร่วมมือจากผู้ประกอบการ
2. ผู้ประกอบการขาดความรู้
3. งบประมาณในการดำเนินงานน้อย

ในการประเมินองค์กร คณะผู้ศึกษาได้นำหลักการ McKinney 7-S Framework มาเป็นแนวทางวิเคราะห์ประกอบด้วยปัจจัยดังนี้

1. กลยุทธ์ขององค์กร (Strategy) การบริหารเชิงกลยุทธ์ เป็นกระบวนการอย่างหนึ่งที่จะช่วยให้ผู้บริหารตอบคำถามที่สำคัญ อาทิ องค์กรอยู่ที่ไหนในขณะนี้ องค์กรมีเป้าหมายอยู่ที่ไหน พันธกิจของเราคืออะไร พันธกิจของเราควรจะเป็นอะไร และใครเป็นผู้รับบริการของเรา

เทศบาลเมืองสุพรรณบุรีมีวิสัยทัศน์ชัดเจน มีเป้าหมายในการดำเนินงานที่มุ่งผลสัมฤทธิ์ โดยมีการบริหารงานเชิงกลยุทธ์ให้องค์กรประสบผลสำเร็จ ดังวิสัยทัศน์ที่ว่า “เทศบาลเมืองสุพรรณบุรีเป็นเมืองน่าอยู่ อย่างยั่งยืน”

2. โครงสร้างองค์กร (Structure) เทศบาลเมืองสุพรรณบุรีมีกระบวนการในการแบ่งหน้าที่ของแต่ละฝ่ายงานอย่างชัดเจน และแต่ละฝ่ายรับบทบาทหน้าที่ของตนเอง และได้รับการสนับสนุนข้อมูลด้านวิชาการจากองค์กรภายนอกที่เกี่ยวข้อง นำมาสู่การจัดองค์กรที่ดี การจัดองค์กรที่ดีจะมีส่วนช่วยให้เกิดความคล่องตัวในการปฏิบัติงาน ลดความซ้ำซ้อนหรือขัดแย้งในหน้าที่ ช่วยให้บุคลากรได้ทราบขอบเขตงานความรับผิดชอบ มีความสะดวกในการติดต่อประสานงานผู้บริหาร สามารถตัดสินใจในการบริหารจัดการได้อย่างถูกต้องและรวดเร็ว รวมถึงมีผู้นำองค์กรที่เข้มแข็งมองเห็นโอกาสในการพัฒนา

3. ระบบการปฏิบัติงาน (System) ในการปฏิบัติงานตามกลยุทธ์เพื่อให้บรรลุเป้าประสงค์ตามที่กำหนดไว้ นอกจากการ จัดโครงสร้างที่เหมาะสมและมีกลยุทธ์ที่ดีแล้ว การจัดระบบการทำงาน (Working System) ก็มีความสำคัญยิ่ง อาทิ ระบบบัญชี/การเงิน (Accounting/Financial System) ระบบพัสดุ (Supply System) ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ (Information Technology System) ระบบการติดตาม/ประเมินผล (Monitoring/Evaluation)

เทศบาลเมืองสุพรรณบุรีมีการทำงานอย่างเป็นระบบ มีระบบการปฏิบัติงานที่เข้าใจง่าย การสื่อสารในองค์กรเป็นอย่างดี มีระบบ รวมถึงสารสนเทศในการจัดการข้อมูลที่เกี่ยวข้องต่อการสืบค้น มีการประเมินผลในรูปของคณะกรรมการทำให้โปร่งใสและสามารถตรวจสอบได้

4. บุคลากร (Staff) ทรัพยากร มนุษย์นับเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญต่อการดำเนินงานขององค์กร องค์กรจะประสบความสำเร็จหรือไม่ส่วนหนึ่งจะขึ้นอยู่กับจัดการทรัพยากรมนุษย์

บุคลากรส่วนใหญ่เป็นคนในท้องถิ่นที่ต้องการที่จะพัฒนาหน่วยงานของตนเองรวมถึงบ้านเกิดของตนเองให้เจริญก้าวหน้า แต่ละคนรู้ขอบเขตและหน้าที่ของตนเอง สามารถปฏิบัติงานในหน้าที่ของตนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ไม่เกี่ยงงาน ร่วมมือกันทำให้ประสบผลสำเร็จ

5. ทักษะ ความรู้ ความสามารถ (Skill) ทักษะ ในการปฏิบัติงานของทรัพยากรบุคคลในองค์การสามารถแยกทักษะออกเป็น 2 ด้านหลัก คือ ทักษะด้านงานอาชีพ (Occupational Skills) เป็นทักษะที่จะทำให้บุคลากรสามารถปฏิบัติงานในตำแหน่งหน้าที่ได้ ตามหน้าที่ และลักษณะงานที่รับผิดชอบ เช่น ด้านการเงิน ด้านบุคคล ซึ่งจะต้องอยู่บนพื้นฐานการศึกษาหรือได้รับการอบรมเพิ่มเติม ส่วนทักษะ ความถนัด หรือความชาญฉลาดพิเศษ (Aptitudes and special talents) นั้น อาจเป็นความสามารถที่ทำให้พนักงานนั้นๆโดดเด่นกว่าคนอื่น ส่งผลให้มีผลงานที่ดีกว่าและเจริญก้าวหน้าในหน้าที่การงานได้รวดเร็ว ซึ่งองค์การคงต้องมุ่งเน้นในทั้งสองอย่างควบคู่กัน

เทศบาลเมืองสุพรรณบุรีจะเห็นความสำคัญด้านทักษะและความรู้ของบุคลากร โดยแต่ละฝ่ายจะได้รับการอบรมเพิ่มทักษะให้ความรู้เฉพาะด้าน และได้รับการพัฒนาความสามารถไปพร้อมกัน

6. รูปแบบการบริหารจัดการ (Style) แบบแผนพฤติกรรมในการปฏิบัติงานของผู้บริหารเป็นองค์ประกอบที่สำคัญอย่างหนึ่งของสภาพแวดล้อมภายในองค์กร พบว่า ความเป็นผู้นำขององค์กรจะมีบทบาทที่สำคัญต่อความสำเร็จหรือล้มเหลวขององค์กร ผู้นำที่ประสบความสำเร็จจะต้องวางโครงสร้างวัฒนธรรมองค์กรด้วยการเชื่อมโยงระหว่างความเป็นเลิศและพฤติกรรมทางจรรยาบรรณให้เกิดขึ้น

ผู้นำขององค์กรมีบทบาทสำคัญต่อความสำเร็จขององค์กร มีการวางแผนด้านโครงสร้างร่วมกัน นำไปสู่ความเป็นเลิศ ผู้นำขององค์กรจะลงมือปฏิบัติร่วมกับบุคลากรและผู้ประกอบการในพื้นที่ ซึ่งทำให้ได้รับทราบปัญหาที่และแนวทางการแก้ไขที่เหมาะสม นำไปสู่การพัฒนาองค์กรอย่างยั่งยืน

7. ค่านิยมร่วม (Shared values) ค่านิยมและบรรทัดฐานที่ยึดถือร่วมกันโดยสมาชิกขององค์กรที่ได้กลายเป็นรากฐาน ของระบบการบริหาร และวิถีการปฏิบัติของบุคลากรและผู้บริหารภายในองค์กร เทศบาลเมืองสุพรรณบุรีมีค่านิยมและความเชื่อร่วมกัน โดยยึดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการพัฒนาองค์กรให้เป็นองค์กรที่เข้มแข็ง สามารถเป็นแบบอย่างให้กับองค์กรอื่นๆ ได้

3. การถอดบทเรียนการดำเนินงาน

การดำเนินงานของเทศบาลเมืองสุพรรณ มีการนำหลักทฤษฎี สามเหลี่ยมเขยื้อนภูเขามาใช้ในการดำเนินงานด้านการขอและออกใบอนุญาตประกอบกิจการจำหน่ายและสะสมอาหาร ซึ่ง ศ.เกียรติคุณ นพ.ประเวศ วะสี ตันตำรับหลักการ “สามเหลี่ยมเขยื้อนภูเขา” แนะนำว่า การจะเปลี่ยนแปลงสิ่งที่ยากต้องดำเนินการ 3 เรื่องไปพร้อมๆ กัน คือ การสร้างความรู้ การนำความรู้ไปเคลื่อนไหวสังคม ขณะเดียวกันเชื่อมโยงความรู้และการเคลื่อนไหวสังคม ไปกับการดำเนินการทางการเมืองเพื่อเคลื่อนไหวในเชิงระบบเชิงกติกาสังคม (กฎหมาย) หรือเชิงโครงสร้าง จะเห็นว่าพลังที่ต้องใช้มีทั้งอำนาจรัฐ อำนาจสังคมและอำนาจของความรู้

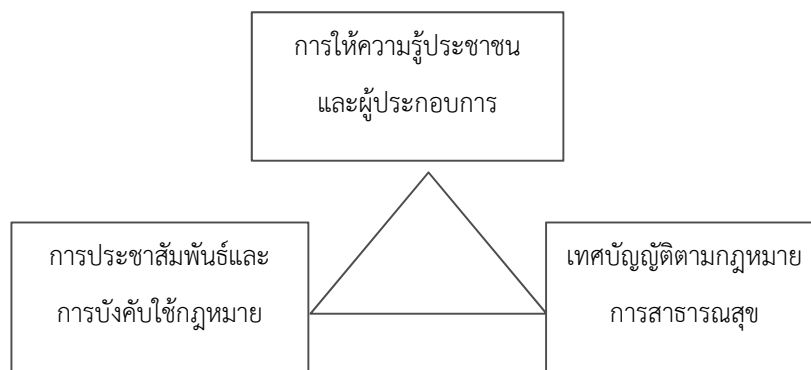
จากต้นแบบของสามเหลี่ยมเขยื้อนภูเขาดังกล่าว เทศบาลเมืองสุพรรณบุรีจึงได้ประยุกต์ทฤษฎีให้เข้ากับบริบทของเทศบาล ดังนี้

รูปแบบการดำเนินงานดังกล่าว ทำให้เทศบาลเมืองสุพรรณบุรีมีการขับเคลื่อนทางกฎหมายอย่างยั่งยืน คือ มีการสร้างภาคีเครือข่ายร่วมกันทุกภาคส่วน คือ ภาคประชาชน/ผู้ประกอบการ ภาครัฐ และเทศบาล ดังนี้

ภาคประชาชน/ผู้ประกอบการ มีการจัดตั้งชมรมและสมาคม ได้แก่ ชมรมแผงลอย ชมรมร้านอาหาร ชมรมตลาดนัด ชมรมตลาดสด

เจ้าหน้าที่สาธารณสุข ได้แก่

1. เจ้าหน้าที่จากโรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราช มีหน้าที่ส่งเสริมให้ความรู้ประชาชนว่ากฎหมายคืออะไรจัดอบรมกิจกรรมต่างๆตรวจร่างกายและออกเอกสารผู้ประกอบการ
2. เจ้าหน้าที่สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสุพรรณบุรี มีหน้าที่หลัก 4 ด้าน คือ ด้านกฎหมายด้านสิ่งแวดล้อม ด้านอาชีวอนามัยอาหาร และด้านสนับสนุนให้ความรู้ทางวิชาการ อบรมเรื่องการออกข้อกำหนดท้องถิ่น
3. เจ้าหน้าที่สำนักงานสาธารณสุขอำเภอเมืองสุพรรณบุรี มีหน้าที่จัดทีมงานแต่ละ รพ.สต. ตรวจสอบสถานประกอบการ จัดโครงการมหกรรมอาหาร clean food good teats และหาร้านอาหารที่จะเข้าร่วมโครงการ
4. เจ้าหน้าที่เทศบาล เช่น นิติกร เจ้าหน้าที่กองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม มีหน้าที่สำรวจพื้นที่ ร้านประกอบการต่างๆก่อนต่อไปประกอบใบอนุญาตจัดเวทีคณะกรรมการ ภาคีเครือข่ายพิจารณาสถานประกอบการออกใบอนุญาตช่วยจัดการด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม เช่น ทำที่ดักควัน ดักไขมันให้ถูกลักษณะ

รูปภาพ รูปแบบการดำเนินงาน

ส่วนที่ 3 การขอและออกใบอนุญาตประกอบกิจการของสถานประกอบการจำหน่ายอาหารและสถานประกอบการสะสมอาหาร

การดำเนินการขอและออกใบอนุญาต กรณียื่นคำขอใบอนุญาต มีขั้นตอน ดังนี้

1. ผู้ประกอบการจะต้องยื่นเอกสารรับคำขออนุญาตประกอบกิจการ (แบบคำขอรับใบอนุญาต)
2. มีการตรวจสอบเอกสารที่ผู้ประกอบการยื่นโดยเจ้าหน้าที่เทศบาลว่าเอกสารครบหรือไม่ มีส่วนใดต้องแก้ไข ทั้งนี้ต้องไม่เกิน 15 วันนับจากวันที่ได้รับคำขอ
3. ตรวจสอบสุลักษณะสถานประกอบกิจการ โดยในการตรวจสอบสุลักษณะจะต้อง ลงพื้นที่ตรวจสอบสุลักษณะตามแบบที่กระทรวงสาธารณสุขกำหนดและมีการถ่ายรูปเป็นหลักฐาน
4. นำข้อมูลที่ได้ เสนอต่อคณะกรรมการพิจารณาการออกใบอนุญาต
5. คณะกรรมการพิจารณาเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วย หรือควรมีการปรับปรุงแก้ไขส่วนใด ทางคณะกรรมการจะแจ้งให้ผู้ประกอบการ และเมื่อมีการแก้ไขถูกต้องเรียบร้อยแล้วให้ถือว่าเห็นชอบสามารถออกใบอนุญาตได้

การดำเนินการขอและออกใบอนุญาต กรณีผู้ประกอบการขอต่อใบอนุญาต มีขั้นตอน ดังนี้

1. ทีมผู้ซึ่งได้รับการแต่งตั้งในการตรวจสอบสถานประกอบกิจการ ลงพื้นที่ในการเก็บข้อมูลเก็บภาพเป็นหลักฐาน ก่อน 1 เดือน และนำเข้าสู่คณะกรรมการพิจารณาเห็นชอบ
2. เมื่อผู้ประกอบการมาขอต่อใบอนุญาต ก็สามารถออกใบอนุญาตได้

การดำเนินการขอและออกหนังสือรับรองการแจ้ง กรณียื่นคำขออนุญาตหนังสือรับรองการแจ้งมีขั้นตอน ดังนี้

1. ผู้ประกอบการจะต้องยื่นเอกสารรับคำขออนุญาตประกอบกิจการ (แบบคำขอแจ้ง)
2. มีการตรวจสอบเอกสารที่ผู้ประกอบการยื่นโดยเจ้าหน้าที่เทศบาลว่าเอกสารครบหรือไม่ มีส่วนใดต้องแก้ไข ทั้งนี้ต้องไม่เกิน 7 วันนับจากวันที่ได้รับคำขอ
3. ตรวจสอบสุลักษณะสถานประกอบกิจการ โดยในการตรวจสอบสุลักษณะจะต้อง ลงพื้นที่ตรวจสอบสุลักษณะตามแบบที่กระทรวงสาธารณสุขกำหนดและมีการถ่ายรูปเป็นหลักฐาน
4. นำข้อมูลที่ได้ เสนอต่อคณะกรรมการพิจารณาการออกใบอนุญาต
5. คณะกรรมการพิจารณาเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วย หรือควรมีการปรับปรุงแก้ไขส่วนใด ทางคณะกรรมการจะแจ้งให้ผู้ประกอบการ และเมื่อมีการแก้ไขถูกต้องเรียบร้อยแล้วให้ถือว่าเห็นชอบสามารถออกหนังสือรับรองการแจ้งได้

การดำเนินการขอและออกหนังสือรับรองการแจ้ง กรณีผู้ประกอบการขอต่อใบอนุญาต มีขั้นตอน ดังนี้

1. ทีมผู้ซึ่งได้รับการแต่งตั้งในการตรวจสอบสถานประกอบกิจการ ลงพื้นที่ในการเก็บข้อมูลเก็บภาพเป็นหลักฐาน ก่อน 1 เดือน และนำเข้าสู่คณะกรรมการพิจารณาเห็นชอบ

2. เมื่อผู้ประกอบการมาขอต่อใบอนุญาตหรือหนังสือรับรองการแจ้ง ก็สามารถออกใบอนุญาตหรือหนังสือรับรองการแจ้งได้เลย

ปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงาน และการแก้ไขปัญหา

1. เจ้าหน้าที่ขาดความรู้ ความเข้าใจในเรื่องของกฎหมาย บทบาทหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดในช่วงแรกของการดำเนินงาน
วิธีการแก้ไข โดยการส่งบุคลากรเข้าอบรมนอกสถานที่ และนำความรู้มาถ่ายทอดให้กับบุคคลอื่นในองค์กร พร้อมกับ ได้รับความร่วมมือในการศึกษาข้อมูลความรู้จากสาธารณสุขจังหวัดสุพรรณบุรี
2. เทศบัญญัติที่ล้าหลัง ไม่ทันต่อสถานการณ์บ้านเมือง
วิธีการแก้ไข มีการยกร่างเทศบัญญัติขึ้นใหม่ เพื่อให้ทันต่อสถานการณ์บ้านเมือง ตั้งแต่พ.ศ. 2537 - 2542 และมีการแก้ไขเทศบัญญัติ อีกครั้ง พ.ศ. 2556
3. ประชาชนขาดความรู้ ความเข้าใจ ไม่รู้เรื่องกฎหมาย ไม่เห็นความสำคัญ ของการขอใบอนุญาต
วิธีการแก้ไข มีการจัดตั้งชมรม หรือสมาคมผู้ประกอบการขึ้น และให้ความรู้โดยการสื่อสารผ่านทางหัวหน้าชมรม นอกจากนี้ยังมีการเขียนคอลัมน์ลงในวารสารของชมรมในหัวข้อ “กฎหมายน่ารู้” นอกจากนี้ยังมีการสร้างกระแสนิยมชวนให้ประชาชนสนใจเข้าอบรมความรู้ในการขออนุญาตประกอบการเพื่อให้ประชาชนเห็นความสำคัญในการขออนุญาต
4. ประชาชนไม่เข้าใจว่าเทศบาลมีหน้าที่อะไร และจะเข้าไปดำเนินการอะไร
วิธีการแก้ไข อธิบายให้ประชาชนเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของเทศบาล และให้ประชาชนทราบว่าเหตุที่เรามาดำเนินการตรงส่วนนี้ เพื่อตัวของประชาชนเองที่จะได้มีชุมชนที่ น่าอยู่ สะอาด ถูกสุขลักษณะ เป็นต้น
ข้อเสนอแนะในการดำเนินโครงการเพื่อขับเคลื่อนการบังคับใช้กฎหมาย
 1. หน่วยงานด้านกฎหมาย ควรมีการผลักดันนโยบาย การบังคับใช้กฎหมายจากส่วนกลางไปสู่ท้องถิ่น เพื่อเป็นการกระตุ้นให้แต่ละท้องถิ่นเห็นความสำคัญ และมีการดำเนินงานไปในแนวทางเดียวกัน พร้อมทั้งมีการประเมินซ้ำภายหลังการให้ความรู้ไปแล้ว
 2. เน้นการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน เช่น ประชาชน หน่วยงานราชการ หน่วยงานเอกชน ผู้ประกอบการประเภทต่างๆ รวมถึงนักวิชาการด้านสาธารณสุข
 3. มีการเผยแพร่โครงการดังกล่าวลงสู่เทศบาลเมืองในจังหวัดต่างๆ เพื่อการพัฒนาขับเคลื่อน ไปพร้อมกันทั้งประเทศ นำสู่เทศบาลน่าอยู่ระดับอาเซียน

ความสำเร็จในการบังคับใช้กฎหมาย

1. สุขาภิบาลอาหารเรื่องของการออกใบอนุญาต

กฎหมายการสาธารณสุขออกมามาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2535 สมัยก่อนศูนย์อนามัยที่ 2 ราชบุรี (ปัจจุบันเป็นศูนย์อนามัยที่ 4) มาทำโครงการนำร่อง (เล่า background ประมาณปี 2537 เริ่มเข้ามาทำโครงการ ตอนนั้นทางเทศบาล ยังไม่ค่อยรู้เรื่องกฎหมาย รู้แค่เรื่องกวาดถนน จัดการขยะ ระบายน้ำฯ เริ่มจากทางหน่วยงานสาธารณสุขจังหวัด และทางโรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราช เข้ามาประสานงานในฐานะหน่วยงานสาธารณสุขที่รับผิดชอบพื้นที่ แต่ตอนนั้นยังไม่รู้จะตอบยังงัยเพราะยังไม่รู้บทบาทหน้าที่ในการจัดการเรื่องสุขาภิบาลอาหาร เราแค่ปฏิบัติงานตามปัญหาท้องถิ่น แต่ในบทบาทของเราตามที่กฎหมายสาธารณสุขที่เขียนไว้เป็นเรื่องใหม่ ท้องถิ่นเองน้อยมากที่จะรู้เรื่องกฎหมาย เราจึงได้ลองเปิดใจทำงานว่าเป็นภาระหรือปัญหาของเราหรือไม่ และเราเองมีบทบาทหน้าที่ในเรื่องนี้อย่างไร

โดยจุดเริ่มต้นของความคิด เรามีมุมมองในการกระตุ้นแนวคิด “ ถ้าเรายังไม่เริ่มทำก็ยังไม่ได้นับ 1 สักที ” จึงได้เริ่มมีการประชุมร่วมกันที่จะทำโครงการ โดยเริ่มจากการแก้กฎหมายของเทศบาลที่ล่าช้าซึ่งออกมาตั้งแต่พ.ศ. 2528 เสนอต่อผู้บริหาร(นายกเทศบาล) โดยมี อ.เฉลิมชาติ ได้มาอธิบายว่าเราจะใช้มาตรการกฎหมายในการดำเนินงานในด้านกับผู้ประกอบการจำหน่ายอาหาร ร้านอาหารแผงลอย ในเขตเทศบาล และจะใช้กระบวนการทางกฎหมายอย่างไร ให้เป็นขั้นตอน มีความนุ่มนวล เพื่อให้เกิดผลที่ชัดเจนและได้รับความร่วมมือ ดังนั้นจึงได้ให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการร่างกฎหมาย การประชาสัมพันธ์ มีการส่งจดหมายแจ้งเตือน มีการตักเตือน จนสุดท้ายหากประชาชนไม่ให้ความร่วมมือก็จะถึงขั้นดำเนินการ เปรียบเทียบปรับ หรือจับกุม เป็นต้น

เมื่อทุกฝ่ายเห็นชอบ จึงดำเนินการร่างกฎหมายของเทศบาล โดยเชิญผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย เช่น สสจ. สสอ. ตำรวจ ตัวแทนผู้ประกอบการร้านอาหาร ตัวแทนร้านแผงลอย ฯ เข้ามาประชุมร่วมกัน จนแล้วเสร็จประมาณปี พ.ศ. 2542 จึงได้เริ่มใช้ กระบวนการใช้ คือ เราลงพื้นที่ทำการสำรวจร้านอาหารแผงลอยเกือบทั้งหมด สิ่งที่เราได้เป็นคำถามกลับมามีหลายเรื่อง ทั้งในแง่ของความรู้ความเข้าใจของผู้ประกอบการไม่เข้าใจว่าท้องถิ่นมีหน้าที่อะไร ทำไมเขาจะต้องทำตาม หรือต้องมาเสียค่าธรรมเนียม บางคนพูดว่า “ฉันทำไมไม่เห็นมีใครตายสักคน” ดังนั้น เราจึงได้มีการจัดอบรมให้ความรู้ ประชาสัมพันธ์ด้านกฎหมาย โดยเชิญผู้ประกอบการทั้งหมดทุกระดับมาประชุม ผ่านตัวกลางคือให้ทางชมรม หรือสมาคมเป็นผู้เชิญ มีการแบ่งรอบการประชุม 1 รอบใช้เวลาประมาณ 3 ชั่วโมง เดือนละ 2 รอบ เนื้อหาในการประชุมประกอบด้วย เน้นเรื่องสุขลักษณะตามที่กฎกระทรวงกำหนด โดยรอบแรกมีผู้มาประชุมประมาณ 26 คน มีการเลือกชมรมขึ้นมาเพื่อให้ชัดเจนมากขึ้น และให้ทั้ง 26 เป็นแกนนำ จากนั้นในการประชุมรอบถัดไปเนื่องจากรอบแรกมีผู้เข้าร่วมน้อยทางเทศบาลจึงใช้มาตรการหากใครไม่มาอบรมทางเทศบาลจะระงับการออกใบอนุญาต จึงเกิดเป็นกระแสจึงมีเข้าร่วมประชุมมากขึ้น รวมทั้งปี ผู้เข้าร่วมประมาณ 700 คน ทำให้ประชาชนมีความรู้มากขึ้น ความคิดเปลี่ยน ตัวเราเองเข้าร่วมอบรม ความคิดของเราเกิดขึ้นว่า “ ทำอย่างไรให้กฎหมายน่ารัก ” (วาทะของอ.เฉลิมชาติ) เราเองจึงเกิดแนวคิดเขียนวารสารเป็นคอลัมน์ “ กฎหมายน่ารัก ” เพื่อ

เผยแพร่ในวารสารของชมรมร้านอาหาร แผงลอย โดยแนวคิดในการเขียนคือ พยายามสื่อว่า คนที่ปฏิบัติดี ย่อมทำได้โดยไม่ถูกรบกวน แล้วก็จะส่งเสริมให้คุณเป็นที่ยอมรับ และในส่วนของกลุ่มที่ไม่ยอมปฏิบัติเราก็ชี้ให้เห็นถึงว่าถ้าไม่ทำอันตรายก็จะเกิดกับตัวคุณนั่น เพราะสิ่งที่เราเป็นการยกมาตรฐานของคุณตามที่กระทรวงกำหนด หากปฏิบัติได้ตามนั้นคุณก็จะผ่านกฎเกณฑ์เรื่องการยกระดับมาตรฐานได้โดยง่าย

จากนั้นเมื่อการอบรมเสร็จสิ้น เราได้มีการรีวิว และเก็บตกทุกปี เนื่องจาก มีผู้ประกอบการหรือลูกจ้างรายใหม่ตลอด จนถึงปัจจุบันยังดำเนินการอยู่

ขั้นตอนการบังคับใช้กฎหมายในการออกใบอนุญาต หากใครไม่นำบัตรสีชมพูมา จะต้องเข้าอบรมก่อน และมีการพัฒนาต่อ โดยในช่วงนั้น ทางศูนย์อนามัยที่ 4 ราชบุรีได้ติดต่อเข้ามา มีการคิดทำโครงการต้นแบบ เรื่องการพัฒนาการใช้กฎหมายสาธารณสุขต้นแบบ โดยทางศูนย์กฎหมายเขียนโครงการ ศูนย์อนามัยที่ 4 ราชบุรี เป็นผู้ร่วม และทางเทศบาลเป็นผู้ดำเนินการ ซึ่งได้มีการเสนอความคิด คือให้มีการตั้งคณะกรรมการในส่วนของการพิจารณาอนุญาต และรับรองการแจ้งกิจการตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 ว่าสามารถทำได้หรือไม่ ผู้ร่วมทำโครงการมีความคิด เห็นด้วย จึงได้มีการตั้งคณะกรรมการในการพิจารณาจำนวน 12 ท่าน ในภาคชุมชน ได้แก่ ประธานชมรม นายกสมาคมแผงลอย จำหน่ายอาหาร ร้านอาหาร ตลาด ในส่วนเจ้าหน้าที่สาธารณสุข ได้แก่ เจ้าหน้าที่จากโรงพยาบาล สสอ. และเจ้าหน้าที่เทศบาลเช่น นิติกร เจ้าหน้าที่กองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม เป็นต้น โดยออกเป็นประกาศเทศบาลรองรับ คำสั่งท้องถิ่นรองรับ นอกจากนี้ยังมีการพัฒนาคนของเทศบาลให้มีความรู้และมีขอบเขตของกฎหมายรับรองโดยการอบรมให้เป็น “ ผู้ซึ่ง ” ที่เทศบาลท้องถิ่นแต่งตั้ง และออกบัตรให้ โดยผู้ซึ่ง มีหน้าที่ลงไปตรวจในพื้นที่ถ่ายรูป และเก็บข้อมูลประกอบการพิจารณาให้กับคณะกรรมการโดยมีผอ.เป็นประธาน การประชุมเริ่มจากการนำเสนอเป็นเรื่องๆที่ไปตรวจ และให้ที่ประชุมพิจารณาว่าเห็นชอบ หรือไม่เห็นชอบ ในช่วงแรกมีการแก้ไขเยอะ การนำเสนอข้อมูลยังขาดตกบกพร่อง บางครั้งเวลาไม่พอ แต่ก็ค่อยๆปรับจน ในที่สุด การตรวจเรามีการลงพื้นที่ก่อนที่จะมีการขอต่อใบอนุญาต แล้วเข้าที่ประชุมพิจารณาเนื่องจากบางครั้งต้องมีการแก้ไขและพัฒนา ส่วนตัวเจ้าหน้าที่ทุกคนรู้วิธีการ รู้ว่าต้องเก็บข้อมูลถ่ายรูป จุดไหนบ้าง เป็นต้น โดยการพิจารณาการออกใบอนุญาตคณะกรรมการจะประชุมเดือนละ 2 ครั้ง

กรณีที่คณะกรรมการมีความคิดเห็นว่า ร้านใดที่ไม่ผ่าน คณะกรรมการก็จะให้ไปแก้ไข โดยเจ้าหน้าที่ได้ให้ความรู้ พร้อมกับมีทีมงานลงพื้นที่ไปช่วย เช่น การทำบ่อดักไขมัน ที่คูคควัน เป็นต้น

ผลที่ได้จากกระบวนการนี้ทำให้เกิดการพัฒนาอย่างมาก คือ

1. โปร่งใส
2. สามารถตรวจสอบได้
3. ประชาชนได้เห็นร้านดีและทำให้ประชาชนและเจ้าหน้าที่ได้เรียนรู้กฎหมายไปพร้อมๆกัน
4. เป็นการเชื่อมโยงระหว่างท้องถิ่น และผู้ประกอบการ

ปัจจุบันผู้เป็นประธานชมรม นายกสมาคม มีความรู้ สามารถอธิบายและถ่ายทอดความรู้ ด้านสัญลักษณ์แทนเจ้าหน้าที่สาธารณสุขได้ จากประสบการณ์ การได้เข้าประชุม หรืออบรมที่ต่างๆ

2. สาธารณสุขจังหวัดมีส่วนช่วยในการขับเคลื่อนการพิจารณาอนุญาต และรับรองการแจ้งกิจการตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 อย่างไร

ส่วนใหญ่จะให้ความร่วมมือด้านวิชาการ เรื่องกฎหมาย การประสานงาน การให้ความรู้สู่ท้องถิ่น และขับเคลื่อนในการออกข้อกำหนดท้องถิ่นโดยการติดตามและสนับสนุน

3. ทางสาธารณสุขอำเภอมีส่วนช่วยในการขับเคลื่อนการพิจารณาอนุญาต และรับรองการแจ้งกิจการตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 อย่างไร

มีการร่วมส่งเจ้าหน้าที่ในการลงตรวจพื้นที่

4. โรงพยาบาลมีส่วนช่วยในการขับเคลื่อนการพิจารณาอนุญาตและรับรองการแจ้งกิจการตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 อย่างไร

มีมาตรการลดราคา สำหรับการตรวจสุขภาพลง 50% เพื่อเชิญชวนให้ผู้ประกอบมาตรวจสุขภาพเพื่อขอใบรับรองแพทย์ซึ่งเป็นเอกสารสำคัญประกอบ การขออนุญาต

5. แนวทางการพัฒนาสู่ความยั่งยืน

มีการอบรม พัฒนาความรู้ให้กับ ผู้ประกอบการทุกรายอย่างต่อเนื่อง เพราะความรู้ที่มีการพัฒนาอยู่ตลอดเวลา เมื่อผู้ประกอบการมาขออนุญาต หรือขอต่อใบอนุญาต จะต้องได้รับการอบรมความรู้ก่อนโดยผู้ที่ได้รับการอบรมแล้วจะได้รับ เกียรติบัตร เพื่อนำไปยื่นเป็นเอกสาร หลักฐานประกอบการขออนุญาต

มีการทำโครงการ Clean food & Good taste ให้ประชาชนเข้าร่วมโครงการ โดยใช้กิจกรรมสำคัญต่างๆที่ทางจังหวัดจัดขึ้น เช่น มหกรรมอาหาร การแข่งขันฟุตบอล หรือการจัดงานในห้างโรบิสัน กิจกรรมเหล่านี้ผู้ที่สนใจเข้าร่วม ต้องมีข้อแม้ 3 ประการคือ

- 1.จะต้องมีใบอนุญาต
- 2.ได้รับป้าย clean food & Good taste
- 3.จะต้องเป็นสมาชิกของชมรมอาหาร ชมรมแผงลอย ชมรมตลาดนัด หรือชมรมตลาดสด

6. ปัจจัยที่ทำให้เจ้าหน้าที่ฝ่ายต่างๆ สามารถประสานงานกัน ทำงานร่วมกันได้อย่างกลมเกลียว

แต่ละคนรู้บทบาทหน้าที่ของตนเอง รู้ว่าจะจัดการปัญหาอย่างไร รู้ว่าจะไปขอความรู้ ข้อมูลวิชาการจากที่ใดเพื่อนำมาแก้ปัญหา การมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ความเป็นกันเองในการประสานงาน ความพร้อมในการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน คือ ทำงานตามเป้าหมายให้สำเร็จ ทำร่วมกัน

อย่างกลมกลืน จุดประสงค์ เพื่อความสำเร็จ สามเหลี่ยมเขยื้อนภูเขา จากส่วนราชการ ท้องถิ่น ประชาชน และชมรมผู้ประกอบการ เพื่อไปสู่ความสำเร็จ

เอกสารอ้างอิง

- กลุ่มบริหารกฎหมายสาธารณสุข. (2555). คู่มือการปฏิบัติงานตามกฎหมายการสาธารณสุข : กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข.(พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์สำนักงานส่งเสริมและฝึกอบรม มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ประเวศ วะสี. (2546). ยุทธศาสตร์ทางปัญญา. กรุงเทพฯ : มูลนิธิเพื่อสร้างสรรค์
- ศูนย์บริหารกฎหมายสาธารณสุข. (2557). คู่มือพระราชบัญญัติสาธารณสุข พ.ศ.2535: กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข.(พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด
- อำนาจ วัดจินดา. (2559). McKinney 7-S Framework แนวคิดปัจจัย 7ประการในการดำเนินโครงการ. (ออนไลน์). แหล่งที่มา : <http://www.gracezone.org/index.php/management-article/81-in-search-of-excellence-> 15 กรกฎาคม 2559.